

Radek Malý: Kam až smí smích

Metodické instrukce

PŘÍNOS K ROZVOJI OSOBNOSTI ŽÁKA PODLE RVP ZV:

- ❖ poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti;
- ❖ rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- ❖ pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je;
- ❖ napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí;
- ❖ stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- ❖ kompetence k učení; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské.

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

- ❖ **kognitivní:** žák je schopen jmenovat členy ostatních národů; žák se seznámí s básněmi Radka Malého.
- ❖ **psychomotorický:** žák vytvoří ilustraci básně; žák dokáže vytvořit verše podle vzoru; žák je schopen hledat informace v básnickém textu.
- ❖ **afektivní:** žák je směřován k tomu, aby si uvědomil vlastní schopnosti a schopnosti druhých; žák se zamyslí nad rovností lidí všech etnik a kultur; žák pozná pozitivní stránky pestrosti lidské populace.

TEMATICKÉ ZAMĚŘENÍ PODLE RVP ZV:

- ❖ kulturní difference; etnický původ.
-

MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY:

- ❖ komunikační a slohová výchova (rozvíjení komunikativních dovedností);
 - ❖ výtvarná výchova (tvorba ilustrace);
 - ❖ člověk a jeho svět (Evropa a svět);
 - ❖ osobnostní a sociální výchova (sebepoznání a sebepojetí).
-

POŽADAVKY NA PŘÍPRAVU:

- ❖ pracovní listy pro žáky; prázdné listy papíru; magnety.
-

DOPORUČENÉ METODY PRÁCE:

- ❖ práce s literárním textem; tvůrčí psaní, řízený rozhovor se žáky.
-

DOPORUČENÁ LITERATURA:

1. MALÝ, R. *Kam až smí smích*. Praha: Meander, 2009. ISBN 978-80-86283-72-2.
 2. MARÁDOVÁ, *Rozvíjení multikulturního porozumění*. Praha: Univerzita Karlova, 2006. ISBN 80-7290-274-1.
-

Úvodní část – fáze evokace

V úvodní části sdělí učitel žákům cíl hodiny (seznámení s básní o dětech z různých zemí světa, zvládnutí role básníka a ilustrátora).

❖ Aktivita č. 1 : naladění

Cílem úvodní aktivity je, aby byli žáci vedeni k uvědomění si vlastních schopností a k poznání schopností druhých.

Na začátku hodiny položí učitel žákům otázku „Co umíte, v čem jste dobří“? Každý z žáků napíše na list papíru svoji odpověď. Listy s odpověďmi žáků budou umístěny na tabuli a všichni žáci budou mít možnost si je prohlédnout.

Hlavní část – fáze uvědomění

❖ Aktivita č. 2: četba literární ukázky, práce s literárním textem

Cílem druhé aktivity je, aby se žáci zamysleli nad tím, co umí lidé různých národností a co umí oni sami. Rovněž se seznámí prostřednictvím práce s básní s lidmi odlišného původu a pokusí se uplatnit vlastní vědomosti a zkušenosti, které mají s lidmi jiných zemí.

Žáci obdrží pracovní listy s básněmi Radka Malého. Učitel žákům oznámí, že si přečtou dvě velmi zajímavé básně o dětech.

Učitel nebo některý z žáků přečte nahlas báseň „Děti“ od Radka Malého.

Průběh práce s básnickým textem:

1. Učitel položí žákům jednoduché otázky (stejně otázky obsahuje i pracovní list):

Líbila se ti báseň, kterou jsme si přečetli?

Rozuměl/a jsi všem slovům v básni?

Čím tě pan spisovatel překvapil? Co jsi nevěděl/a?

O čem báseň je? Je možné to vyjádřit jedním slovem? Zkus to.

2. Učitel žákům sdělí, že pokud budou číst báseň potichu ještě jednou, zjistí, že se jich pan spisovatel na něco ptá. Žáci zjistí, že podobnou otázku jim položil učitel na začátku hodiny a odpověď na ni naleznou na tabuli.

3. Žáci vyhledávají vše, co se píše v textu o dětech jiné národnosti. Společně s učitelem mluví o tom, zda sami znají děti z jiných zemí nebo děti odlišného původu (nebo o nich alespoň slyšeli). Pokud ano, je nyní jejich úkolem sestavit podobné verše jako Radek Malý ve své básni. Věty učitel zapisuje na tabuli a žáci do pracovních listů a společně se pokouší vytvořit novou verzi básně. Do textu mohou žáci zapojit i odpověď na otázku „Co umím a chci já?“ Učitel motivuje žáky k tomu, aby se skutečně vžili do role spisovatele a zkusili skládat slova tak, aby se rýmovala.

❖ Aktivita č. 3: práce s básnickým textem

Cílem aktivity je rozvíjení pozitivního vnímání odlišnosti a rozmanitosti.

Nyní učitel vypráví žákům, že Radek Malý napsal ještě jednu báseň o dětech a o lidech. Při pohledu do pracovního listu žáci zjistí, že básni chybí některá slova a také ilustrace. Úkolem žáků je stát se na chvíli básníkem a ilustrátorem a báseň dokončit. Následuje společné čtení několika básní a prohlížení ilustrací.

Závěrečná část – fáze reflexe

❖ Aktivita č. 4: práce s literárním textem

Na konci hodiny si žáci poslechnou původní text druhé básně a pokusí se zodpovědět na otázku, jaká je výhoda toho, že jsme každý jiný.

Učitel vyzve žáky, aby odpověď hledali v textu a uvedli ještě nějaké další výhody.

Text básně:

Každý člověk je jiný
Ten je tlustý, ten je tenký,
salát jí či pirožky,
někdo nosí podkolenky,
někdo zase ponožky.

Ještě že jsme každý jiný –
alespoň se poznáme.
Víc než tvář však řeknou činy –
skutky, které konáme.

Radek Malý: Kam až smí smích

Pracovní list

Úkol č. 1

Spisovatel Radek Malý napsal velmi zajímavou báseň o dětech. Přečtěte si ji.

Děti

Na světě je spousta dětí,
mají různou barvu pleti.
Všechny má však někdo rád
a všechny si chtějí hrát.

Černoušek je dobrý v běhu,
Eskymák se vyzná v sněhu,
Japonečka moře zná.
A co umím a chci já?

Máme různou barvu kůže,
možná za to slunce může.
Každý má svou kůži rád,
s každým chci být kamarád.

Úkol č. 2

Zamysli se nad básní a zkus odpovědět na následující otázky:

Líbila se ti báseň, kterou jsme si přečetli?

Rozuměl/a jsi všem slovům v básni?

Čím tě pan spisovatel překvapil? Co jsi nevěděl/a?

O čem báseň je? Je možné to vyjádřit jedním slovem? Zkus to.

Úkol č. 3

Co píše Radek Malý o dětech z jiných zemí? Znáš také nějaké děti z jiných zemí nebo děti odlišného původu? Pokud ano, všiml/a sis, co všechno tyto děti umí, v čem jsou dobré? Pokud ano, napiš podobné verše jako pan spisovatel a spolu se spolužáky vytvořte novou verzi básně o dětech. Zvládnete to tak, aby se vám slova rýmovala?

Úkol č. 4

Tady něco nehraje...této básni něco chybí! Zahraj si na básníka a ilustrátora a báseň dokonči. Přečti ji svým spolužákům a také jim ukaž svoji ilustraci.

Každý člověk je jiný
Ten je tlustý, ten je _____,
salát jí či pirožky,
někdo nosí podkolenky,
někdo zase _____.

Ještě že jsme každý jiný –
alespoň se _____.
Víc než tvář však řeknou činy –
_____.